ד שם פ״ה (ע״א) וּכְפֵרוּשׁ הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ג׳ מֵהִלְכוֹת עֲרוּבִין (הכ״ג).
ה שם. ו דְּכֵיוָן שֶׁשְּׁנֵיהֶם אֵינָם יְכוֹלִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּאֶמְצַע אֶלָּא בְּזוֹרְקָה וְלֹא בְּטַלְטוּל אֵין אָדָם אוֹסֵר עַל חֲבֵרוֹ דֶּרֶךְ אֲוִיר שֶׁאֵין לוֹ עָלָיו תִּשְׁמִישׁ אֶלָּא בְּאֲוִיר.
ז כָּזֶה

חֲדָרָה	חֲדָרָה
חֲצַר	חֲדָרָה חֲצַר

לְמַלֹּאת בְּכֵלִים שֶׁל בַּיִת, אֲבָל בִּכְלִים שֶׁל חָצֵר (פ) (י) לֹא בָּעֵינַן שׁוּם תִּקּוּן, דְּהָא חֲצֵרוֹת רְשׁוּת אַחַת הֵן כִּדְלְעֵיל סִימָן שע״ב (ס״ב) (הגהות מיימוניות פרק ט״ו (מהל׳ שבת אות ג)):

ב [ד]**בְּאֵר** (יא) **שָׁבְּאֶמְצַע הַשְּׁבִיל בֵּין שְׁנֵי כָּתְלֵי חֲצֵרוֹת,** (יב) **אַף עַל פִּי שֶׁהִיא מַפְלֶגֶת מִכֹּתֶל זֶה אַרְבָּעָה טְפָחִים וּמִכֹּתֶל זֶה אַרְבָּעָה טְפָחִים, שְׁנֵיהֶם מְמַלְּאִים מִמֶּנָּה** (יג) **וְאֵינָם צְרִיכִים זִיזִים עַל גַּבָּן, * שֶׁאֵין אָדָם אוֹסֵר עַל חֲבֵרוֹ דֶּרֶךְ אֲוִיר.** הַגָּהּ: וְדַוְקָא כְּשֶׁאֵין הַחֲצֵרוֹת פְּתוּחוֹת לַשְּׁבִיל (כ) (יד) רַק בְּחַלּוֹנוֹת (טור והמגיד פרק ג׳ מהלכות עירובין (הכ״ג)). **(טו) וְיֵשׁ אוֹמְרִים** דְּאִם אֵינָן מַפְלְגִים אַרְבָּעָה, אוֹסְרִים (ג) אֲפִלּוּ בִּכְהַאי גַּוְנָא (בית יוסף (ד״ה ומ״ש) בשם רש״י (פה. ד״ה טו״ר)): [ה]**שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת * וּבֵינֵיהֶם** (טז) **שְׁלֹשָׁה חֲרָבוֹת,** (יז) **כָּל אֶחָד מֵהֶן** (יח) **בְּאוֹתָהּ שֶׁאָצְלוֹ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ דֶּרֶךְ חַלּוֹנוֹת עַל יְדֵי זְרִיקָה,** (יט) **וְהָאֶמְצָעִית** (כ) [ו]**מֻתֶּרֶת לִשְׁנֵיהֶם. וְאִם הָיוּ שְׁלִשְׁתָּן סְמוּכוֹת לַפָּתִחִים,** [ז]**שֶׁהֲיְתָה הָאֶמְצָעִית**

בְּאֵר הֵיטֵב

א (פ) **לֹא בָּעֵינַן.** וְעַל כָּל פָּנִים אָסוּר לְהַכְנִיס הַמַּיִם לַבַּיִת אִם לֹא עָשׂוּ תִּקּוּן. הַגָּהוֹת מֵימוֹנִיּוֹת (הל׳ שבת פט״ו אות ב): **ב** (ב) **רַק.** שְׁאָז תַּשְׁמִישׁ הַמְּלוּי דֶּרֶךְ אֲוִיר, אֲבָל כְּשֶׁחֲצֵרוֹת פְּתוּחוֹת לַשְּׁבִיל, רְשׁוּת שְׁנֵיהֶם שׁוֹלֶטֶת בּוֹ וְהָוֵי הַשְּׁבִיל כְּחָצֵר שֶׁאֵינָהּ מְעֹרֶבֶת וְאָסוּר. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ה): (ג) **אֲפִלּוּ.** דְּכֵיוָן דְּסָמוּךְ לָהֶם, הָוֵי לִשְׁנֵיהֶם

בְּאוּר הֲלָכָה

אִם הָיָה הַמְּחִיצָה רָחָב בְּעֶבְיָהּ אַרְבָּעָה טְפָחִים גַּם כֵּן דִּינָהּ כְּפִי תִּקְרָה, וְאִם כֵּן דֵּי אִם הוֹרִידָהּ בְּתוֹךְ הַבּוּר וְנִמְדַּד הֶעָשְׂרָה טְפָחִים מִשָּׁפָת פִּי הַבּוּר וּלְמַטָּה. וְדַע דִּלְשׁוֹן הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁכָּתוּב אִם עָשׂוּ עַל פִּי הַבּוֹר הוּא מַעֲתִּק מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם (פ״ג הכ״ב), וּבַעֲבוּרַת הַקֹּדֶשׁ (שם) רָאִיתִי שֶׁכָּתַב אִם הַקּוֹרָה בְּתוֹךְ אֹגֶן הַבּוֹר, וְכֵן גַּם כֵּן דַּעַת רַבֵּנוּ יְרוּחָם בְּנְתִיב י״ב חֵלֶק י״ז עַיִן שָׁם, **וְצָרִיךְ עִיּוּן לְמַעֲשֶׂה:**

ב * שֶׁאֵין אָדָם אוֹסֵר עַל חֲבֵרוֹ דֶּרֶךְ אֲוִיר. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סקט״ו) דְּהַסְכֵּמַת הַפּוֹסְקִים הוּא כְּדַעַת הַגַּ״ה דְּהוּא דַּוְקָא בְּמַפְלֶגֶת אַרְבָּעָה. וְהָאַחֲרוֹנִים הִקְשׁוּ מַהָא דְּסִימָן שע״ה (ס״ב) **דִּבְנֵי מִרְפֶּשֶׂת אוֹסְרִין עַל בְּנֵי חָצֵר אַף בְּמַפְלֶגֶת אַרְבָּעָה,** וְרָאִיתִי שֶׁכְּבָר הִקְשָׁה זֶה בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א בַּגְּדָפִים מְחֻדָּשׁ (פה. ד״ה ואסיקנא), וְתֵרֵץ דְּהָתָם **כְּשֶׁעָשׂוּ הַתֵּל בְּשִׁתָּפוּת, וּבְחוֹל מִשְׁתַּמְּשִׁין בּוֹ שְׁנֵיהֶם דֶּרֶךְ הֶחָצֵר הִלְכָךְ לְאו תַּשְׁמִישׁ אֲוִיר לְחוּד הוּא,** כֵּן כָּתַב שָׁם בְּתִרוּץ בְּתָרָא עַיֵּן שָׁם, וְהַבַּ״ח (ס״ג) כְּגוֹן לְדִבְרֵיהוּ מַצְעָמוֹ עַיֵּן שָׁם:

ג * וּבֵינֵיהֶם שְׁלֹשָׁה חֲרָבוֹת וְכוּ׳. הִנֵּה דַּעַת רַשְׁ״י (שם ד״ה וג׳) דְּדַוְקָא כְּשֶׁאֵין לְהֶחֲרֵבוֹת בְּעָלִים אֲחֵרִים אֶלָּא בַּעֲלֵי הַחֲצֵרוֹת שְׁתָּפִין בָּהֶן, דְּאִי הָיוּ לָהֶם בְּעָלִים אֲחֵרִים, אַף עַל גַּב דְּקַיְימָא לַן בַּיִת הַתָּבֵן לְפִי שְׁאֵין בַּיִת דִּירָה אֵין אָסוּר, הֵינוּ שֶׁאֵינָהּ אוֹסֶרֶת עַל אֲחֵרִים אֲבָל בְּתוֹכָהּ מֵיכָא אָסוּר לְטַלְטֵל וּמְמַלֵּא הָיָה אָסוּר לְזָרְקָן לְתוֹכָן, וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת בַּעַל הַמָּאוֹר (כז:), וּבְחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א (פה: ד״ה שלש) הֵבִיא שֶׁכֵּן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הָרַאֲבַ״ד, אֲבָל בְּתוֹסְפוֹת (פ״ה. ד״ה שני) הֵבִיאוּ בְּשֵׁם ר״י שֶׁחוֹלֵק עַל רַשְׁ״י וּסְבִירָא לֵיהּ דְּאֲפִלּוּ יֵשׁ לָהֶן בְּעָלִים גַּם כֵּן מֻתָּר לְפִי שְׁאֵינָהּ בֵּית דִּירָה, וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הָרֹא״שׁ (פ״ח סי׳ ג) וְהָרַשְׁבָּ״א [בְּחִדּוּשָׁיו (שם) וּבַעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שער ג סי׳ ט)], וּכְוָתַיְיהוּ פָּסַק גַּם כֵּן הַטּוּר, וְכֵן בְּאוֹר זָרוֹעַ (סי׳ קצא) וּבִרְבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב חט״ו) מַשְׁמַע שְׁמַצְדְּדִים כֵּן, וּלְפָלֶא עַל הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁלֹּא הֵבִיא דַּעְתּוֹ בָּזֶה. וְאֶפְשָׁר מִדְּסָתַם וְלֹא חִלֵּק מַשְׁמַע גַּם כֵּן דִּכְבָר גַּוְנֵי שָׁרֵי, וּבִלְבוּשׁ פָּסַק בְּהֶדְיָא דְּמֻתָּר אֲפִלּוּ בְּיֵשׁ לָהֶן בְּעָלִים, וְכֵן

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לֹא יַחְצֹב מַיִם מִצַּד הַבּוֹר שֶׁהוּא בִּרְשׁוּת חֲבֵרוֹ. וְאַף שֶׁחוֹצֵב מִתַּחַת הַקּוֹרָה וְשָׁם רְשׁוּת שְׁנֵיהֶם שׁוֹלְטוֹת, (פ) קַל הוּא שֶׁהֻקְלוּ חֲכָמִים בְּמַיִם, (כ) וְאֵין צָרִיךְ אֶלָּא שֶׁלֹּא יְהֵא נָכָר לְהַדְיָא שֶׁחוֹצֵב מֵרְשׁוּת חֲבֵרוֹ: **(י) לֹא בָּעֵינַן שׁוּם תִּקּוּן.** וְעַל כָּל פָּנִים (יג) אָסוּר לְהַכְנִיס הַמַּיִם לַבַּיִת אִם לֹא עָשׂוּ שׁוּם תִּקּוּן, דְּהָא לֹא עָרְבוּ שְׁתֵּי הַחֲצֵרוֹת בְּיַחַד: **ב** (יא) **שֶׁבְּאֶמְצַע הַשְּׁבִיל.** הֵינוּ (יד) שֶׁיֵּשׁ כְּמִין מָבוֹי קָטָן מַפְסִיק בֵּין שְׁתֵּי הַחֲצֵרוֹת, וְהוּא שֶׁיֵּשׁ לְשְׁתֵּי הַחֲצֵרוֹת, וּבוֹר בָּאֶמְצַע, וּמְשַׁלְשֵׁל הַדְּלִי לְתוֹכוֹ דֶּרֶךְ חַלּוֹן שֶׁבְּכֹתֶל הַחֲצֵרוֹת: **(יב) אַף עַל פִּי שֶׁהִיא מַפְלֶגֶת** וְכוּ׳. מִלְּשׁוֹן זֶה מַשְׁמַע דְּכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהִיא מַפְלֶגֶת פְּחוֹת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים, וְהַטַּעַם, דְּתַשְׁמִישׁ שֶׁהוּא דֶּרֶךְ חַלּוֹן סְבִירָא לָהּ לְדַעַת זוֹ דְּתָמִיד מִקְרֵי דֶּרֶךְ אֲוִיר בֵּין כְּשֶׁהוּא מַפְלֶגֶת אַרְבָּעָה טְפָחִים וּבֵין פְּחוֹת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים. (טן) וּמַה שֶּׁכָּתַב בִּלְשׁוֹן כָּל שֶׁכֵּן, דְּלֹא מִבָּעֵי אִם הוּא פְּחוֹת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים דְּתַשְׁמִישׁוֹ בְּנַחַת לְחָצֵר הַפָּמוּךְ, סְבִירָא לֵיהּ לְדַעַת זוֹ דִּבְוַדַּאי אֵין חֲבֵרוֹ אוֹסֵר עָלָיו אַף שֶׁלֹּא עָרְבוּ יַחַד, אֶלָּא אֲפִלּוּ אִם הוּא מַפְלֶגֶת אַרְבָּעָה טְפָחִים מִמֶּנּוּ, דְּגַם לְחָצֵר הַסָּמוּךְ אֵינוֹ בְּנַחַת, אֲפִלּוּ הָכִי אֵין חֲבֵרוֹ אוֹסֵר עָלָיו כֵּיוָן דְּאֵין תַּשְׁמִישָׁן אֶלָּא דֶּרֶךְ אֲוִיר: **(יג) וְאֵינָם צְרִיכִין זִיזִין.** בָּא לְאַפּוֹקֵי מִמַּאן דְּאָמַר בַּגְּמָרָא (פה.) דְּבָעֵינַן דַּוְקָא שֶׁיּוֹצִיא כָּל אֶחָד זִיז כָּל שֶׁהוּא מְכֻתְּלוֹ עַד לַבּוֹר לְהַכְרָא שֶׁלֹּא יָבֹא לְטַלְטֵל בָּעַלְמָא מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת: **(יד) רַק בְּחַלּוֹנוֹת.** דְּאָז הָוֵי תַּשְׁמִישׁ מְלוּי הַדְּלִי מִן הַבְּאֵר רַק דֶּרֶךְ אֲוִיר. אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ פְּתָחִים מֵהַחֲצֵרוֹת לַשְּׁבִיל, אִם כֵּן אוֹתוֹ הַשְּׁבִיל רְשׁוּת שְׁנֵיהֶם שׁוֹלְטוֹת בּוֹ תָּמִיד בְּתַשְׁמִישׁ גָּמוּר, וְעַל כֵּן אָסוּר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ (טז) אֲפִלּוּ דֶּרֶךְ חַלּוֹנוֹת, דְּהָוֵי הַשְּׁבִיל כְּחָצֵר שֶׁאֵינָהּ מְעֹרֶבֶת וְאָסוּר כָּל זְמַן שֶׁלֹּא עָרְבוּ בְּיַחַד, (יז) וַאֲפִלּוּ הוֹצָאַת זִיזִין לֹא מְהַנְּיָ: **(טו) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּאִם אֵינָן מַפְלְגִים אַרְבָּעָה** וְכוּ׳. דְּעָה זוֹ סְבִירָא לָהּ לְהִפּוּךְ מִדְּעָה קַמָּיְתָא, דְּאֵין לְהַתִּיר רַק דַּוְקָא כְּשֶׁהַבּוֹר מַפְלֶגֶת מִן כָּתְלֵי הַחֲצֵרוֹת אַרְבָּעָה טְפָחִים דְּאָז מִקְרֵי הַתַּשְׁמִישׁ דֶּרֶךְ אֲוִיר, אֲבָל כְּשֶׁהוּא פְּחוֹת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים לִשְׁנֵיהֶם, לֹא מִקְרֵי דֶּרֶךְ אֲוִיר, (יח) אֶלָּא חֲשִׁיב הַתַּשְׁמִישׁ לִשְׁנֵיהֶם בְּנַחַת, וְאוֹסְרִין זֶה עַל זֶה אֲפִלּוּ אִם אֵין פְּתָחִים לְהַחֲצֵרוֹת וְתַשְׁמִישָׁן הוּא רַק דֶּרֶךְ חַלּוֹנוֹת שֶׁבְּכֹתֶל. וּפְסָקוּ (יט) הָאַחֲרוֹנִים כְּדַעָה זוֹ: **ג** (טז) **שְׁלֹשָׁה חֲרָבוֹת.** שְׁאֵין בָּהֶם דִּיוּרִין, וּפְרוּצוֹת זוֹ לָזוֹ בְּיוֹתֵר מֵעֶשֶׂר אַמּוֹת, וְיֵשׁ לְכָל אַחַת מֵהַחֲצֵרוֹת חַלּוֹנוֹת פְּתוּחוֹת לְהֶחֳרֵבוֹת שֶׁאָצְלָם שֶׁעַל יְדֵיהֶם הֵם מִשְׁתַּמְּשִׁין בָּהֶן עַל יְדֵי זְרִיקָה: **(יז) כָּל אֶחָד מֵהֶן** וְכוּ׳. הוֹאִיל וְאֵין לוֹ בָּהּ תַּשְׁמִישׁ גָּמוּר בַּחֵל (כ) שֶׁאֵין לוֹ פֶּתַח פָּתוּחַ לָהּ אֶלָּא חַלּוֹן, (כא) אֵין פְּרָצַת הַמְּחִיצָה שֶׁפְּרוּצוֹת זוֹ לָזוֹ אוֹסֶרֶת וּמֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכֻלָּהּ וַחֲבֵרוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לֶאֱסֹר עָלָיו, וְאַף עַל פִּי שֶׁגַּם חֲבֵרוֹ מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ בַּחֵל עַל יְדֵי זְרִיקָה שֶׁזּוֹרֵק דֶּרֶךְ אֲוִיר שֶׁלּוֹ בְּפִרְצָה עַד תּוֹךְ חֲרָבָה זוֹ, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁלַּחֲבֵרוֹ אֵין לוֹ בָּהּ תַּשְׁמִישׁ כִּי אִם עַל יְדֵי זְרִיקָה בָּאֲוִיר מֵרָחוֹק, אֵינוֹ יָכוֹל לֶאֱסֹר עָלָיו: **(יח) בְּאוֹתָהּ שֶׁאָצְלוֹ.** אֲבָל בְּשֶׁל חֲבֵרוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ בְּשַׁבָּת עַל יְדֵי זְרִיקָה בָּאֲוִיר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא אוֹסֵר עָלָיו, דְּהֵיא שַׁיָּכָה לוֹ יוֹתֵר (כב) שֶׁיֵּשׁ לוֹ בָּהּ גַּם תַּשְׁמִישׁ נוֹחַ שֶׁלֹּא עַל יְדֵי אֲוִיר כְּגוֹן בְּשִׁלְשׁוּל לְמַטָּה לְחַלּוֹנוֹ: **(יט) וְהָאֶמְצָעִית.** שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת בְּשָׁוֶה בֵּין שְׁתֵּי הֶחֳרֵבוֹת: **(כ) מֻתֶּרֶת** לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשֶׁל שְׁנֵיהֶם בְּשָׁוֶה, אֲבָל כְּשֶׁיֵּשׁ פְּתָחִים מֵהַחֲצֵרוֹת לַשְּׁבִיל, רְשׁוּת שְׁנֵיהֶם שׁוֹלֶטֶת בּוֹ וְהָוֵי הַשְּׁבִיל כְּחָצֵר שֶׁאֵינָהּ מְעֹרֶבֶת וְאָסוּר. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ה): (ג) **אֲפִלּוּ.** דְּכֵיוָן דְּסָמוּךְ לָהֶם, הָוֵי לִשְׁנֵיהֶם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יא) שָׁם בַּגְּמָרָא: **(יב)** רַשְׁבָּ״א (שם): **(יג)** אַחֲרוֹנִים: **ב (יד)** רַשְׁ״י (פה. ד״ה בור): **(טו)** מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק״ד): **(טז)** בֵּין כְּשֶׁהוּא מַפְלֶגֶת אַרְבָּעָה טְפָחִים אוֹ פְּחוֹת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים, כֵּיוָן דְּהַשְּׁבִיל הוּא בְּחֵצֶר שֶׁאֵינָהּ מְעֹרֶבֶת. וּמַה שֶּׁכָּתַב הַמְּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ד׳ דְּמַתֶּר לְדַעָה רִאשׁוֹנָה בְּפָחוֹת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים, כְּבָר תְּמֵהוּ עָלָיו הָאַחֲרוֹנִים וְדַעְתָּם דְּלַדַּעַת הָרַמְבַּ״ם אֲפִלּוּ בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים וּבִפְתוּחוֹת לְחָצֵר מֻתָּר כֵּיוָן דְּעָתָה הוּא מְשְׁתַּמֵּשׁ דֶּרֶךְ חַלּוֹנוֹת, אַף שֶׁהָרַמְ״א שָׁתַם בָּזֶה כְּדַעַת רַשְׁ״י וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים דִּבְפְתוּחוֹת בְּכָל גַּוְנֵי אָסוּר וְנִיחָא שֶׁכָּתְבוּ דְּהָרַמְ״א סְבִירָא לֵיהּ דְּגַם הָרַמְבַּ״ם מוֹדֶה לִשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים דִּבְפְתוּחוֹת לַשְּׁבִיל אָסוּר בְּכָל גַּוְנֵי]. וְיֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ דְּטַעוּת סוֹפֵר הוּא בַּמְּגֵן אַבְרָהָם, עַיֵּן בְּתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (סק״ד) וּבְמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(יז)** כֵּן מוּכָח מֵרַשְׁ״י דִּבּוּר הַמַּתְחִיל בּוֹר עַיִן שָׁם: **(יח)** מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ו): **(יט)** לְכוּשׁ וְאַלְיָה רַבָּה (סק״ה). וְהַגְּרַ״ז (ס״ב). וּכְאֶמֶת דַּעַת הָרַמְבַּ״ם הִיא רַק יְחִידָאָה, דְּהָרַשְׁבָּ״א בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שֵׁ״ג סי׳ ט) וְהָרִיטְבָּ״א (פה. ד״ה ה״ג) וְהַטּוּר וְרִבְּנוּ יְרֻחָם (נתיב יב חט״ו) קָיְמִי כְּלָהוּ בְּחַדָּא שִׁיטְתָּא כְּרַשְׁ״י וְדִוְקָא מַפְלֶגֶת אַרְבָּעָה טְפָחִים מִן הַכֹּתֶל, **וְעַיֵּן בְּתוֹסְפוֹת שָׁם** (ד״ה בור) **דְּרַ״י מַחְמִיר עוֹד יוֹתֵר** וּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ודע) הֲבִיאוֹ, וְצָרִיךְ עִיּוּן קְצָת אַמַּאי לֹא הֶעְתִּיקוּ בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ: **ג (כ)** שְׁאִלּוּ הָיָה פֶּתַח פָּתוּחַ לָהּ הָיוּ דָּנִין אוֹתָן הֶחֳרֵבוֹת כַּחֲצֵרוֹת, וְהָיוּ אוֹסְרִין זֶה עַל זֶה כְּשֶׁלֹּא עָרְבוּ יַחַד: **(כא)** רַשְׁ״י (שם ד״ה זה): **(כב)** רַשְׁ״י (שם):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שעז שעז

(כא) כְּנֶגֶד הַשְּׁתַּיִם כִּשְׁלשָׁה רָאשֵׁי קַנְקַן, כָּל אֶחָד מֵהֶן בַּחֲרִבָּה שֶׁאָצְלוֹ (ד) וְהַשְּׁלִישִׁית הַקְּרוֹבָה לִשְׁתֵּי הַחֲצֵרוֹת (כב) אֲסוּרָה לִשְׁתֵּיהֶן: ד בֵּית הַכִּסֵּא שֶׁבֵּין שְׁנֵי בָּתִּים וְלֹא עֵרְבוּ יַחַד, (כג) רְשׁוּת שְׁנֵיהֶם שׁוֹלֶטֶת בּוֹ (ה) וַאֲסוּרִים (כד) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שנ"ה):

שעז דִּין שְׁתֵּי עֲלִיּוֹת זוֹ כְּנֶגֶד זוֹ הַפְתּוּחוֹת לֶחָצֵר. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א א שְׁתֵּי עֲלִיּוֹת הַפְּתוּחוֹת לֶחָצֵר זוֹ כְּנֶגֶד זוֹ, (א) * וְאַחַת (ו) עָשְׂתָה גֶּמָא בָּחָצֵר (ב) כְּדֵי לִשְׁפּוֹךְ בָּהּ חֲצַר שֶׁאֵין בָּהּ אַרְבַּע אַמּוֹת מֵימֶיהָ, וְהַשְּׁנִיָּה לֹא עָשְׂתָה, ב אִם עֵרְבוּ יַחַד שְׁתֵּיהֶן מֻתָּרוֹת (ג) לִשְׁפּוֹךְ מֵימֵיהֶן, וְאִם לֹא עֵרְבוּ יַחַד, (ד) * וְהָאַחַת עֵרְבָה לְעַצְמָהּ וְהַשְּׁנִיָּה לֹא עֵרְבָה כְּלָל, זוֹ שֶׁלֹּא עֵרְבָה (ה) אֲסוּרָה, (ו) וְשֶׁעֵרְבָה מֻתֶּרֶת, ג וּבִלְבַד (ז) שֶׁלֹּא תִּשְׁפּוֹךְ לְהָדְיָא בַּגֶּמָא אֶלָּא תִּשְׁפּוֹךְ בָּעֲלִיָּה וְהֵם יוֹרְדִים לַגֶּמָא*). הַגָּהּ: (ח) דְּכוּתִי בְּחָצֵר שָׁאֵינָהּ מְעֹרָבֶת שָׁרֵי (טור). וְהוּא הַדִּין אִם הֶחָצֵר * יוֹתֵר מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, (ט) דִּשְׁתֵּיהֶם מֻתָּרִים בְּכֹהֲאי גַּוְנָא (י) * וְאֵין צְרִיכִין לַגֶּמָא (בית יוסף (ד"ה ותמ)):

א מִשְׁנָה עֲרוּבִין פ"ח (ע"א). ב שָׁם בַּגְּמָרָא פ"ט (ע"א). ג תּוֹסָפוֹת (ד"ה לא שנו) וְהָרא"ש (פ"ח סי' ט) שָׁם. * (וּפְרָטֵי הַדִּינִים בְּגֶמָא נִתְבָּאֲרוּ בְּסִימָן שנ"ז).

ח דִּשְׁנֵיהֶם מִשְׁתַּמְּשִׁים בָּהּ דֶּרֶךְ שִׁלְשׁוּל, וּרְשׁוּת שְׁנֵיהֶם הוּא. ט הַגָּהוֹת פֶּרֶק ט"ו מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (אות ד).

בְּאֵר הַיטֵב

תַּשְׁמִישָׁן בְּנַחַת, עַיֵּן סִימָן (שס"ה) [שע"ה] סָעִיף ב': **ג** (ד) **וְהַשְּׁלִישִׁית.** עַיֵּן ט"ז (סק"ה) מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה: **ד** (ה) **וַאֲסוּרִים.** הֵיכָנוּ לְכַתְּחִלָּה, וּכְדִיעֲבַד, גָּדוֹל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת:

א (ו) **עָשְׂתָה גֶּמָא.** עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב עַל זֶה הַט"ז בְּאֹרֶךְ (סק"א):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְשְׁנֵיהֶן. כֵּיוָן שֶׁהִיא רְחוּקָה מִשְּׁנֵיהֶן וְאֵין לִשְׁנֵיהֶן בָּהּ תַּשְׁמִישׁ כִּי אִם עַל יְדֵי זְרִיקָה בָּאֲוִיר דֶּרֶךְ הֶחָרְבוֹת הַסְּמוּכוֹת לָהּ אֵינָם אוֹסְרִים זֶה עַל זֶה: **(כא) כְּנֶגֶד הַשְּׁתַּיִם.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁהָיְתָה מְשׁוּכָה כְּנֶגֶד אֹרֶךְ שְׁנֵי הֶחָרְבוֹת (כג) וּמַגַּעַת שְׁתֵּי רָאשֶׁיהָ לִשְׁנֵי הַחֲצֵרוֹת, כָּזֶה: ☞

(כב) אֲסוּרָה לִשְׁתֵּיהֶן. לְפִי (כד) שֶׁיֵּשׁ לִשְׁתֵּיהֶן תַּשְׁמִישׁ נוֹחַ סָמוּךְ לַחֲלוֹן עַל יְדֵי שִׁלְשׁוּל, וְאוֹסְרִים זֶה עַל זֶה. וְאַף עַל גַּב דִּשְׁתַּיִם הַסְּמוּכוֹת פְּרוּצוֹת לָאֲמְצָעִי הָאוֹסֵר, לֹא אַחְמִיר רַבָּנָן בְּמָקוֹם שֶׁאֵין לוֹ תַּשְׁמִישׁ גָּמוּר שֶׁיְּהֵא אָסוּר מִשּׁוּם פְּרוּץ [רַשְׁ"י (פה: ד"ה לא)]: **ד (כג) רְשׁוּת שְׁנֵיהֶם שׁוֹלֶטֶת בּוֹ.** עַיֵּן לְעֵיל סִימָן שנ"ה סָעִיף ג' בַּהַגָּ"ה בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק לד) דְּמַיְרֵי שֶׁמָּקוֹם מוֹשָׁב בֵּית הַכִּסֵּא הָיָה מְיֻחָד לְכָל אֶחָד לְבַדּוֹ וְרַק מָקוֹם הַחֲפִירָה שֶׁלְּמַטָּה שֶׁהַצּוֹאָה נוֹפֶלֶת שָׁם הָיָה שֶׁל שְׁנֵיהֶם, וְלָכֵן אָסוּר (כה) דְּמוֹצִיא מֵרְשׁוּתוֹ לִרְשׁוּת הַשּׁוֹתֵף שֶׁלֹּא עֵרֵב עִמָּדוֹ, אֲבָל אִם גַּם מָקוֹם הַמּוֹשָׁב הָיָה שַׁיָּךְ לִשְׁנֵיהֶם, מֻתָּר: **(כד) וַעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שנ"ה.** דְּשָׁם מְבֹאָר בַּהַגָּ"ה בְּסָעִיף ג' פְּרָטֵי הַדִּינִים, וְגַם דְּאִם שָׁכַח וְלֹא עֵרֵב, בְּדִיעֲבַד מֻתָּר לִפְנוֹת, דְּגָדוֹל כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת:

א (א) **וְאַחַת עָשְׂתָה גֶּמָא וְכוּ'.** סְמוּךְ (ו) לָהּ נָגֶד עֲלִיָּתָהּ: (ב) **כְּדֵי לִשְׁפּוֹךְ בָּהּ חֲצַר שֶׁאֵין בָּהּ וְכוּ'.** דִּבְחָצֵר כָּזֶה אָסוּר לִשְׁפּוֹךְ מַיִם כְּשֶׁאֵין בָּהּ גֶּמָא לָזֶה וְכַנַּ"ל בְּסִימָן שנ"ז סָעִיף א' עַיֵּן שָׁם. וּכְיֵשׁ בְּהֶחָצֵר אַרְבַּע אַמּוֹת, עַיֵּן בְּסוֹף הַסָּעִיף בַּהַגָּ"ה וּבְמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם: (ג) **לִשְׁפּוֹךְ מֵימֵיהֶן.** אֲפִלּוּ (ג) תּוֹךְ הַגֶּמָא לְהָדְיָא: (ד) **וְהָאַחַת עֵרְבָה וְכוּ'.** אוֹתָהּ שֶׁעָשְׂתָה הַגֶּמָא, עִם כָּל שְׁכֵנֶיהָ הַדָּרִים אֶצְלָהּ בַּעֲלִיָּתָהּ. (ג) וּמֵירֵי בְּשֶׁיֵּשׁ מִרְפֶּסֶת (ד) לְפָנֵי כָּל עֲלִיָּה וַעֲלִיָּה, וְנִכְנָסִין הַכֹּל לְהַמִּרְפֶּסֶת דֶּרֶךְ פֶּתַח הָעֲלִיָּה וּמִמֶּנָּה יוֹרְדִין לֶחָצֵר: (ה) **אֲסוּרָה.** אֲפִלּוּ (ה) אִם עָשְׂתָה גַּם כֵּן גֶּמָא [וְכָל שֶׁכֵּן לְפִי מַה דְּאִיתְרֵי הַמְחַבֵּר בְּשֶׁלֹּא עָשְׂתָה גֶּמָא]. וְלֹא מִבָּעֵי שֶׁאֲסוּרָה לְהוֹצִיא הַכֵּלִי עִם הַשּׁוֹפְכִין דֶּרֶךְ הֶחָצֵר עַד גֶּמָא זוֹ לְהוֹצִיא לַהַמִּרְפֶּסֶת, דְּהָא לֹא עֵרְבָה, אֶלָּא אֲפִלּוּ לִשְׁפּוֹךְ בְּבֵיתָהּ שֶׁיֵּלֵךְ הַמַּיִם מֵעַצְמוֹ לַמִּרְפֶּסֶת וּמִשָּׁם יֵרֵד לְמַטָּה, גַּם כֵּן אָסוּר, דְּחִישִׁינַן שֶׁמָּא יָחוּס עַל קִלְקוּל בֵּיתוֹ שֶׁלֹּא יִטַּנֵּף מִפְּנֵי הַשּׁוֹפְכִין וְיִטַּלְטֵל הַכֵּלִי עִם הַשּׁוֹפְכִין לְהַמִּרְפֶּסֶת לְהָדְיָא, וַהֲלֹא הִיא מְשֻׁתֶּפֶת לְכָל דַּיְרֵי הָעֲלִיָּה וְלֹא עֵרְבוּ בֵּינֵיהֶם: (ו) **וְשֶׁעֵרְבָה מֻתֶּרֶת.** וּבִלְבַד שֶׁעָשְׂתָה גֶּמָא וְכַנַּ"ל, אֲבָל בְּלֹא גֶּמָא, אֲסוּרָה לִשְׁפּוֹךְ בְּבֵיתָהּ אוֹ לַמִּרְפֶּסֶת שֶׁיֵּרְדוּ הַמַּיִם לֶחָצֵר, דִּבְוַדַּאי יֵרְדוּ מֵהֶחָצֵר לִרְשׁוּת הָרַבִּים וְכַנַּ"ל בְּסִימָן שנ"ז. וַאֲפִלּוּ אִם חֲבֶרְתָּהּ עָשְׂתָה גֶּמָא וְהַמַּיִם יֵרְדוּ מֵהֶחָצֵר לְאוֹתָהּ גֶּמָא, גַּם כֵּן אָסוּר, דְּחִישִׁינַן שֶׁיָּחֹשׂ לְקִלְקוּל הֶחָצֵר שֶׁלֹּא יִטַּנֵּף מֵהַשּׁוֹפְכִין דֶּרֶךְ הַיְלִיכָתָן לַגֶּמָא כֵּיוָן שֶׁהַגֶּמָא רְחוֹקָה מִמֶּנָּה, וְיוֹצִיא כְּלֵי הַבַּיִת עִם הַשּׁוֹפְכִין לֶחָצֵר כְּדֵי לִשְׁפּוֹךְ לְהָדְיָא לַגֶּמָא, וְהֵם הֲלֹא לֹא עֵרְבוּ בַּיְחַד: (ז) **שֶׁלֹּא תִּשְׁפּוֹךְ לְהָדְיָא בַּגֶּמָא.** דְּהָא הֶחָצֵר מְשֻׁתֶּפֶת לִשְׁנֵיהֶם וְהֵם לֹא עֵרְבוּ בֵּינֵיהֶם: (ח) **דִּכְחוֹ בְּחָצֵר וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף עַל גַּב דְּהֶחָצֵר שֶׁהַגֶּמָא בָּהּ שַׁיָּךְ לִשְׁנֵיהֶם וְהַמַּיִם יוֹרְדִים שָׁם בְּגֶמָא מִכֹּחוֹ: (ט) **דִּשְׁנֵיהֶם מֻתָּרִים וְכוּ'.** הַיְנוּ לִשְׁפּוֹךְ גַּם עַל הַמִּרְפֶּסֶת וְשֶׁיֵּרֵד לֶחָצֵר. וּמֵירֵי בְּשֶׁעֵרְבוּ כָּל אֶחָד לְעַצְמוֹ, וְלֹא חָיְשִׁינַן שֶׁיּוֹצִיא הַכֵּלִי עִם הַמַּיִם לֶחָצֵר לִשְׁפּוֹךְ בְּתוֹךְ הַגֶּמָא שֶׁעָשָׂה חֲבֵרוֹ, דִּכְיוָן שֶׁיֵּשׁ בְּהֶחָצֵר שִׁעוּר אַרְבַּע אַמּוֹת, בְּשִׁעוּר שֶׁהוּא רָחָב כָּזֶה רָאוּי שֶׁיִּבָּלַע הַמַּיִם בִּמְקוֹמוֹ וְלֹא יִתְקַלְקֵל הֶחָצֵר: (י) **וְאֵין**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כג) וְהוּא הַדִּין כְּשֶׁהִיא סְמוּכָה לָהֶן בְּפָחוֹת מֵאַרְבָּעָה טְפָחִים: (מג) מְגֵן אַבְרָהָם (סק"ח): **ד (מד)** וְלֹא הָעְתַּקְתִּי דִּבְרֵי הַמְּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ט', דְּהָכָא הֲלֹא אֵירֵי לְעִנְיַן בֵּית הַכִּסֵּא שֶׁל שְׁנֵי הַבָּתִּים, וְלֹא צְרִיכִין לָזֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר שָׁם (ד"ה סעיף ג) דְּהַמְּגֵן אַבְרָהָם לֹא הֲצָרְךָ לְסָבְרָתוֹ אֶלָּא מִשּׁוּם דִּבְדִבְרֵי מֹשֶׁה (סי' שנה אות ג) נִזְכַּר גַּם בֵּית הַכִּסֵּא שֶׁבֵּין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת, וּכְסָפֵר בֵּית מֵאִיר שָׁם חוֹלֵק עַל עִקַּר סְבָרַת הַמְּגֵן אַבְרָהָם, עַיֵּן שָׁם:

א (פ) תּוֹסָפוֹת (פט. ד"ה לא) וְרַשְׁבָּ"א בְּחִדּוּשָׁיו (פה: ד"ה וכן) וְרִיטְבָ"א (שם ד"ה וכן) וְאוֹר זָרוּעַ (סי' קצד), וְכָתַב הָרַשְׁבָּ"א שֶׁכֵּן כָּתְבוּ רֹב הַמְפָרְשִׁים, וְעַיֵּן בְּפֵרוּשָׁה (סק"ג): **(נ)** וְאֵין לְחֹשׁ שֶׁעַל יְדֵי שְׁפִיכַת שְׁנֵיהֶם יִתְרַבּוּ הַמַּיִם וְלֹא יַסְפִּיק לָהֶם גֶּמָא אַחַת שֶׁמַּחֲזֶקֶת סְאתַיִם שָׁוֶה שִׁעוּר שׁוֹפְכִין לְאָדָם אֶחָד שֶׁמִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל יוֹם [גְּמָרָא (פה.)].

(כג) וְהַשַּׁעַם לָזֶה עַיֵּן בְּסִימָן שנ"ז בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה אוֹת ח': **(ג)** דְּאִי לֹא הָיָה מְרֻפֶּסֶת כְּלָל לִפְנֵי הָעֲלִיּוֹת, אֲפִלּוּ אִם שְׁתֵּיהֶן לֹא עֵרְבוּ כְּלָל גַּם כֵּן מֻתָּר אוֹתָהּ שֶׁעָשְׂתָה הָעוּקָא לְפָנֶיהָ: **(ד)** בַּ"ח (ס"א) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וְעוֹד הַרְבֵּה אֲחֲרוֹנִים: **(ה)** בַּ"ח (שם) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א). וּבְאֲמֶת קָשֶׁה מְאֹד לְפִי זֶה לְשׁוֹן הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ לְמָה צִיֵּר הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁהַשְּׁנִיָּה לֹא עָשְׂתָה גֶּמָא, אֲפִלּוּ עָשְׂתָה אָסוּר כֵּיוָן דִּלֹּא עֵרְבָה. וּבְאוּר הַגְּרַ"א (ד"ה והאחת) כָּתַב שֶׁטָּעוּת סוֹפֵר בִּדְבְרֵי הַטּוּר וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ וְצָרִיךְ לוֹמַר וְהָאַחַת עָשְׂתָה עוּקָא לְעַצְמָהּ וְהַשְּׁנִיָּה לֹא עָשְׂתָה, זוֹ שֶׁלֹּא עָשְׂתָה אָסוּרָה. וּכְטַ"ז (סק"א) כָּתַב שֶׁיֵּשׁ אַיזֶה בְּבָא חָסֵר בִּדְבְרֵי הַטּוּר. וְעַל כֵּן נִרְאֶה לְצַנְיֵּעַ דַּעְתִּי שֶׁשְּׁנֵיהֶם אֲמֶת וְכֵן צָרִיךְ לוֹמַר, **וְהָאַחַת עָשְׂתָה עוּקָא לְעַצְמָהּ וְהַשְּׁנִיָּה לֹא עָשְׂתָה [וּבְאֹמֶן זֶה אֵירֵי בְּשֶׁשְּׁתֵּיהֶן עֵרְבוּ], אוֹ שֶׁהָאַחַת עֵרְבָה לְעַצְמָהּ וְהַשְּׁנִיָּה [וְזֶה מֵירֵי**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah